

MA PITA AA LANGINKA I QA IIL SAGEL AMA KRISTENKENA I VERIK SE RA VER AMA AIVETKI MAI

I ma Pita qa iil luqa ama langinka i lua i ama merlen nget den per ama Kristenkena be qe narliip ke sem madlek na ra. I maikka aa arlem never aa rluavik i ama quatta ngen ama nankina ip te taqa mugun temna. De qe kuarl te ama lengi barek lura i ai de re uas, de ngen ne lura i ama qaquet maden. De qa teqerl ai lungera ama merlen dai ip nger baing se ama dlek peleques na ra, de diiv ama Slurlka qa virliit ba ra ne ama atlu.

¹ Ngua ma Pita, i ma Jesus Kristus ka mu ngua iv aa Aposel na ngua. Maikka ngua taqen ne ama atlu sagel ngen ma Kristus aa arluis na ngen. I murl lura re ngingarl se uut nevet ma Jarusalem, i ngua iil sagel ngen i qurli ngen per ama qerleng iirang i ma; Pontas, de ma Galatia, de ma Kapudisia, de ma Aisia, de ma Bitinia. I qurli ngen gel lura i quasiq ai a ngen a lengiqi met ta. ² I as maikka murl auut Mam ama Ngemummaqa qa mer a ngen ip ngene narligel ma Jesus Kristus. De mager ip ma Jesus aa qerekka qe ukmes tem ngen, de qe rekmet na ngen iv ama glasing a ngen de ama Ngemummaqa aa saqang. De ama Ngemummaqa dai mager iv aa arlem sagel ngen de qe tekmet ne a ngen a rut ip kurli ngen maget katikka vapiit papiit.

*Ama Iames I Maikka Ama Atlunget I Qurli Nget
Naa Na Uut Pe Uusep*

³ Katikka mager iv uut taarl ne ama Ngemumaqa aa rlenki, i qa dai auur a Slurlka ma Jesus Kristus aa Mam. Be qa dai aa arlem ama slurlnget never auut be qa maarl ne ma Jesus Kristus never ama aapngipki. I ne liina i qa iames ne auut never ama aivetki ara gamansena. Taqurla be ama iamesta nauut, be maikka ama arlias per auut ip kurl uut de ver a qa. ⁴ I sa qa mer auut ip diiv uur et lungera ama iames nev uusep, i lungera ama iames i quasik mager ip lenges na nget, i maikka ama glasing a nget dama Ngemumaqa aa saqang, be quasik mager ip prleset na nget. I sa ma Ngemumaqa qa muvem ne lungera ama iames ip diip ngene raneng a nget i lua i qurli ngen naa na qa ve uusep. ⁵ I diip ngene raneng a nget i raquarli ngen dru a ngen a qevep sevet ma Kristus.

Taqurla be ai de ama Ngemumaqa qe uas tem ngen ne aa dlek be mager ip kurli ngen maget. I qe narliip ke guirl a ngen be qa rekmet na ngen, be maikka qurli ngen maget. Be liina i qa rekmet niini, dai diiv iini nge ren sekgames per aa giqi de dengdeng.

⁶ Be ne liirang aa, dai diip ma arlias per a ngen, i quaatta i diiv ama merlen nget den per a ngen, de ngen ama qasiquat iirang, i iirang muqas muqas. ⁷ I ama rarlimini i iirang nget den per a ngen, dai iv iirang ngere teqerl aip kuarl a ngen a tuaqevep dai ama revan nget. I uut drlem ai ama gol dai liina dai maikka ama atliini malai. Dav ai de re nin me nget mer ama altingki ip te siquat na nget, ip tet lu aip maikka quarl ama gol aa, dap kua quasik.

I maikka a ngen a tuaqevep dai nget peviit daleng ama gol, de maikka ama atlunget malai. I raquarli ama gol dai lungera i diip lenges lenges na nget. Taqurla be aiv ama qasiquat i nget muqas muqas nget den per a ngen, dai ip ngere siquat ne a ngen a tuaqevep, be ngere teqerl taqurliani, ai maikka ngen dai ngen dru a ngen a qevep marevan sevet ma Kristus. Be diip per aa giqi i diip baing se qa, sekgames, dai ama arlias per a qa de ama arlias per a ngen never a na. De diip qe qurl a ngen te ama a rlen i nget peviit.

⁸ As ai de quasiq ai ngen lu ma Kristus, dap katikka ai de ngen rarlik ka. Be iara dai ai de quasiq ngenet lu qa dap ngen dru a ngen a qevep sever a qa; be maikka ama arlias per a ngen. I lungera ama arlias dai nge uirl sa ma arlias never ama aivetki, i lungera i quasik mager iv a qek ke raqal sil sever a nget. Maikka quasik! ⁹ I raquarli ngen, dai ama Ngemumaqa qa qurl a ngen ip taquarl ka muvuusep nauirl; be diip ngene iames masmas i raquarli ngen dru a ngen a qevep sever a qa. ¹⁰ I murl, ama Ngemumaqa qa qurl aa Aamkina-ra te aa lengi, i baing se nget gel ngen a iara ne aa ngimsevetki. I qatikka lua i ra iil lungera ama lengi, dap ta mali re ama giqi aip diip kesnada de baing se liirang aa. ¹¹ I ma Kristus aa Qevepka dai qet matna de araa rlan. Taqurla be rel sil sevet ma Kristus i diip ke ral ama merlen iirang. De naset liirang aa, dai diip ke raneng ama Ngemumaqa aa ansinki ama slurki. I maikka ra iil liirang aa dap ta mali re ama giqi dalkuil.

¹² Dav ama Ngemumaqa qa reqlerl a ra ne lungera ama lengi, ai quasiq ai nget bareq a ra,

dap diiv iirang ngere baingses iara. I quasiq ai ama Aamki-na-ra ta iil ip bareq a nas per araa giqi, dap ta iil ip bareq auut. Ama Qevepka ama Glasingaqa ka nem iari ip te sil ne ama Lengi ama Atlunget. I maikka liirang aa mai, dai iirang manarevuk. De qatikka ngen ama Angeluqena dai re narliip tet lu liirang aa i diip baing se iirang.

Ngenem Ngim Naa Ne Ma Jesus Kristus

¹³ Taqurla, be maikka mager ip ngene taqa uas temiis. I ngene taqa uas te a ngen a narliip ip ngene taneng ama Ngemummaqa aa ngimsevetki, i diip ke qurl a ngen per aa Nirlaqa de deng deng, i diip baing baing se ma Jesus Kristus. ¹⁴ Dai be qatikka mager ip ngene narligel ama Ngemummaqa, dap kula ngene narligel ama aivetki araa gamansena ip taquarl murl i qurli ngen i quasik ngene taqat drlem. ¹⁵ Dap Luqa i qa nes tem ngen, dai ama Glasingaqa. Dai be saqikka mager iv ama glasing a ngen per a ngen a mugunes. ¹⁶ I raquarli sa ra iil ama Lengi ama dlek-pem-nget ma’, ‘Maikka mager iv ama glasing a ngen, i raquarli ngua dai ama Glasing a Ngua.’ *Wok Pris 11.44*

Ama Ngemummaqa Qa Guirl Auut Ne Ama A Ran-bandem Ama Slurlnget

¹⁷ Ai de vet ngene raring sagel auut Mam, i luqa dai ai de qa tatmet se ama qaqet mai. I ai de quasiq ai qa tu aa qevel sever ama qaqet araa rlen aip kuarl ama barlnget dap kuarl ama gil-nget. Dai mager ip ngene taqa palu gel ka. De mager ip per a ngen a mugunes iara ver ama aivetki dai qurli ngen ip taquarl ama nangista, i lungera

ama luqup dai quasiq ai a ngen a luquv aa. ¹⁸ I ngen drlem ai ama Ngemumaqa qa guirl a ngen nemen a ngen a murlta araa gamansena. I quasiq ai qa vandem per a ngen ne ama qelaing i ama gol ngen ama silva. I raquarl liirang aa dai diip prleset ne iirang. ¹⁹ Dap ka vandem per a ngen ne ama ranbandem, i maikka nget peviit, i qatikka ne ma Jesus Kristus aa qerekka. I re siquat na qa ip taquarl ama sipsiviini i ra veleng iini, i iini dai quasiq ai ama rarlimini se ama viirang, dap maikka ama glasing iini malai. ²⁰ I as murl lua i askuasiq ama Ngemumaqa qa rekmet ne ama aivetki, dap sa qa met ma Jesus sevet lugia ama rletki. Be vet lungera ama niirl de dengdeng i qurl uut per a nget, dai sa ama Ngemumaqa qa baing se ma Kristus sekgames ip ka tat never a ngen.

²¹ I qatikka ne ma Kristus dai ngen dru a ngen a qevep sever ama Ngemumaqa. I luqa i qa maarl na qa never ama aapngipki. De maikka qa qurl a qa re ama ansinki ama slurlki. Dai raqurla be ngen dru a ngen a qevep sever ama Ngemumaqa be ngen drlem ai diip kurli ngen masmas gel ka.

Maikka Mager Iv Uure Rarliq Iari

²² Iara dai sa ngen mit kur ama lengi ama revan nget. Be maikka ama glasing a ngen. I raquarl ngene narligel ama lengi ama revan nget. Be iara dai maikka a ngen a rluavik nana i ne ama Ngemumaqa aa ngimsevetki. Taqurla be maikka mager iv a ngen a arlem never a na nade a ngen a rlan.

²³ I sa ngen men ip ma iiram se men ama Ngemumaqa, be ama iames ta na ngen. I a ngene Mam

dai diip kuasik ke ngip, i qatikka diip ke iames masmas. Be ne aa lengi, dai ngen iames, i ama Ngemumaqa aa lengi i qatikka kurli nget masmas.

²⁴ De ama Ngemumaqa aa Langinka qa sil ma’,

‘Ama qaquet mai dai ai de quasiq ai qurli ra se ama ainkules per ama aivetki. I ai de masmasna verlverleset na ra ip taquarl ama qunam. Be araa dlek dai ai de ngere raat ip taquarl ama qunam per ama luqup.

I ama takanaut dai ai de neng neng per a nget, dav ama qunam dai ai de ngere raat.

²⁵ Dav ama Ngemumaqa aa lengi dai ai de qurli nget mas, i quasik maget ip perlverleset na nget.’ Ais. 40.6-8

Dai qatikka lungera ama lengi i mekai ra sil ba ngen na nget, dai i ama Lengi ama Atlunget.

2

Ngen Daarl Mene Ma Iesus Aa Liinka

¹ Sa ngen men be ama iamesta na ngen, taqurla be maikka mager ip ngene qikdem ama tekmeriirang ama viirang. I liirang aa. i ama vu ama rut, de ngen ama kaaqiirang, de ngen ne liina i re rarlik iari araa tekmeriirang, de liina i re taqenses maden maden. ² Dap ngen men, be ama iamesta na ngen, dai be mager ip ngene riirl ne ama Ngemumaqa aa gamansena, i ngene tekmet ip taquarl ama luiirang i maikka ai de iirang ngere narliiv iirang nget diim ama qumek iv iirang ngere iames. Dai saqikka mager iv ama getki vem ngen te ama Slurlka aa asmes i maikka ama atlunget. I aip taqurla dai diip ngene riirl de

ngen iames masmas. ³ I sa ngen siquat ne ama Slurlka aa gamansena ama atlunget, be maikka ngen drlem ai ama Slurlka dai ama atluqa malai.

⁴ Taqurla dai mager ip ngen den sagel ka, i raquarli qa dai ama Dulka i qa taneng ama vetki; i mekai dai ra qirlvem se qa, dap sa ma Ngemumaqa qa mer a qa, be qa mu qa bareq auut. I qa dai maikka aa rletki veviit. I ama Ngemumaqa dai vem ka se qa.

⁵ Dav ama Ngemumaqa dai qa mu ngen iv ama quanases met ngen iv aa vetki na ngen. I ama Ngemumaqa qe narliip ngene tal ama rletki i maikka ama glasing aqi, i ngene uas te aa Lautuqi, be mager iv a ngen a rleriirang dai raquarl ama ranbandemiis sagel ka. I maikka ngene kuarl temiis mai sagel ama Ngemumaqa ne ma Iesus Kristus aa dlek. ⁶ I ama lengi nep ma Langinka dai nge taqen ma’,

‘Ngene lu, ngua nem ma Kristus ip ke tal ama rletki ama slurlki, ip taquarl ama dulka ama slurlka i qa raneng ama vetki ver ara arlim. I diiv aa rletki qia rarles per ama damki ma Saion pet ma Jarusalem. De nemta i re tu araa qevep sever a qa dai diip kuasiq ama qelepta tiq araa viirang.’ *Aisia 28.16*

⁷ Dai be ngen, i ngen dru a ngen a qevep sevet ma Iesus, dai maikka ngenet lu ai qa veviit. Dap lura i quasik ta tu araa qevep sever a qa, dai qatti muqas, i quasik te narliip sa qa. Be re tekmet ip taquarl ama Langinka qa sil ma’,

‘Lura i re teq ama vetki, dai ra qirlvem se luqa ama Dulka. Dav ama Slurlka qa mu qa ip kurl

ama vetki dem ka.' *Buk Song 118.22*

⁸ De murl ta iil sever a qa ma',
 'Diip te serlmen se qa.' *Aisaia 8.14*

I ai de re serlmen se ama Dulka be re raat i raquarli re nging ama Ngemumaqa aa lengi. Dap katikka quasiq a qeq iai ama aiska. ⁹ Dap ngen dai ama Ngemumaqa qa mer a ngen, be ngen dai maikka aa liinka na ngen marevan. Be ngen dai ama glasing a ngen per a ngen a qerleng mai i ngene uas te aa Lautuqi. Be maikka a ngen a rletki dai ip taquarl ngenet matna bareq ama King. I maikka ngen dai ama Ngemumaqa aa qaqet na ngen, be mager ip ngen deraarl ne aa rlenki ne ama taing. I raquarli i sa qa mel se ngen nemen ama bengaingki be qa mu ngen pe aa ansinki i maikka ama atlu qi malai.

¹⁰ I murl nauirl dai quasiq ai ngen never ama liinka ama atluqa. Dav iara dai qurli ngen men ama Ngemumaqa, i aa qaqet na ngen. I murl nauirl dai quasiq ai qurli ngen pe ama Ngemumaqa aa ngimsevetki, dav iara dai sa ngene tal aa ngimsevetki.

¹¹ Maikka gua rluavik, ngen dai raquarl iari, i ra ter ama aiska vet luquia ama aivetki, i ama nangista na ngen per a qi. Taqurla dai maikka ngu tekgel ngen, ip kula ngene narligel ama aivetki araa gamansena ama vunget. I liirang aa i iirang nge taarl sev a ngen kames. ¹² De mager iv a ngen a mugunes peleques ne lura i quasik ta tu araa qevep, dai maikka ngene tekmet ne ama atlu. Be quaatta i aip ta tuqut ngen i ra tis ngen ai ama vura na ngen, dap diip te lu a ngen a gamansena ama atlunget de diip ta taarl ne ama Ngemumaqa aa rlenki vet

luqa ama nirlaqa i diip ka ren ip ke kot se ama qaqt mai.

13-14 De mager ip ngene manep nas de ngene narligel lura i ama Slurlka ka mu ra ip te uas tem uut per ama Gaman. Be quaatta i ama Praiminista de lura ver aa arlim, dai mager ip ngen diit kur araa lengi. I lura ip te rurlistik per ama vura dap ta taarl ne lura i araa rlen i ama atlura. I ama Ngemumaqa qa mu lura i ama Uasta ip te tekmet taqurla. **15** I ama Ngemumaqa qe narliip ngene tekmet ne ama gamansena ama atlunget, taqurla ip ngene pesdet met lura i ama den araa ning, i quasiq araa a nge ama adrlem. **16** I mager ip ngen, dai ama Ngemumaqa aa buaiskena na ngen. I sa ama Ngemumaqa qa veriktem se ngen namer ama viirang. Dai be quasik mager ip ngene trles de ngene tekmet ne liirang aa. **17** De maikka mager ip ngene tekmet ne ama gamansena ama atlunget sagel ama qaqt mai. De mager ip ngene rarliq ama Ngemumaqa aa qaqt mai. De maikka mager ip kurli ngen per ama Ngemumaqa aa arlim. De mager ip ngen deraarl ne ama Praiminista aa rlenki.

Ngen Diit Kur Ama Gamansena Ama Atlunget

18 De ngen ama buaiskena, dai maikka mager ip kurli ngen pet lura i araa arlim i re uas tem ngen, de ngen taqat mit kur araa lengi, i quaatta i ama atlura, dap kuarl ama vura. **19** I ariq aiv iak i qe tal ama getget nagel aa barlka i qet matna bareq a qa, i quaatta i aa gamansena dai quasiq ai ama rarlimini se liirang aa, dap sung na qa i raquarli rlas tem ka men ama Ngemumaqa dai

diiv ama arlias per a qa navet liina. ²⁰ I ariq aiv iak ka rurlistik per a ngi sevet liirang aa i arle ves ama viirang i ngia rekmet niirang, be iirang ngere seserl ver a ngi, dai diip kuasiq ai ngia raneng a qeni. Dav ariq aip te lenges na ngi sevet gia gamansena arle ves ama atlunget, dav a den ngi se ra, dai maikka ama Ngemumamaqai dai diiv ama arlias per a qa nevet liina.

²¹ I qatikka liina dai iini veviit, i ama Slurlka ka nes tem ngi ip sever iini. I qatikka ma Kristus, dai maikka qa ral ama getget bareq a ngen, ip ka dai mager ip ngen tuaqen ka.

De mager ip ngen bin pe aa ilaing i qe ruirl se ngen. ²² I ama lengi nev ama Langinka ngere tequerl a uut sever a qa ma’,

‘Kuasik ka rekmet ne a nge ama viini, de maikka quasik ka meraqen ne a nge ama kaaqiini’. Ais. 53.9

²³ I vet luus aa i ra tuqut ka dai quasik ka virliit ne a qerang ama lengiirang.

I maikka lua i ra tu ama getget per a qa, dap kuasiq ai qa guirltik ne a qerang ama lengiirang. Dap maikka ai de qurli qa mas per ama Ngemumamaqai aa arlim, iluqa i ai de qa tuvet ne ama atlu.

²⁴ I qatikka ma Jesus naik ka ral auur a viirang per aa qetdingki men ama lalemka. Be mager iv uure verleset namen ama viirang, dav uure iames ne aa gamansena ama atlunget. I qatikka qa ral ama bias ama slurlngit ip ke rekmet de maget na uut.

²⁵ I maikka uut mai dai ip taquarl ama velam i ama sipsip i ai de nget tit puuqas maden maden. Dap sa uut guirl sagel auur a Uaska ama atluga i

luqa i qe taqa uas tem uut.

3

*A Lengi Sagel Ama Ngerl-Ver-A-Ra
Kolosi 3.18-19*

¹ I ngen ama nankina, i ngen ngerlvet, dai maikka mager ip kurli ngen per a ngen a ngerlviq ama quatta araa arlim. De ariq aiv iari nevet lura ama quatta i quasik ta tit kur ama Ngemumaqa aa lengi, dai mager ip tet lu ngen ama nan ngen, i a ngen a gamansena ama atlunget. Be quaatta i arik quasik ngene teqestem per a ra ne a nge ama lengi, dap mager ip ta guirltik per a ra rut, i ret lu a ngen a gamansena ama atlunget. ² I mager ip tet lu ngen, i ama glasing a ngen, i ai de ngene taqa palu gel ta, dai be liina dai ngen uirl se ama lengi.

³ De qula ngene barlnas se ama tekmeriirang per a ngen a qetdingki. I quasik mager ip ngene kiat ne a ngen a ngerlviq araa narliip ne ama luan ama qarlidang per a nget i ngere tal peviit, dap kua liirang aa ne ama gol de ngen ama qunam i ngen dru nget per a ngen ken, de ngene liina i ngen dring a ngen a qesing. ⁴ Dap maikka mager ip ngenem ngim ne ama atlu i ama uupka de a ngen a rlan. De maikka de a ngen a rlan de ngen taqa palu ip taquarl ama qerlapki i maikka ama glasingas pem ki. I qatikka lungera ama gamansena dai ama Ngemumaqa qet lu ai maikka nget peviit. ⁵ I qatikka lura ama nankina i araa rlen pe ama Slurlkä aa Langinka, dai maikka murl ta raneng lungera ama gamansena be maikka rem ngim ne ama atlu. De maikka rlas tem ta men ama Ngemumaqa, de maikka qurli ra mas per araa

ngerlviq araa arlim. ⁶ I ma Abraham aa ngerlki ma Sara, dai qi narligel ka sademna, be qia tis ka, ai, ‘Gua Barlka’. Dai ariq aip ngen druaqen ki, dai araa alselara na ngen. Be diip ngene tekmet ne ama atlu, de quasik ngeterl a ngen tiq a qeni.

Ama Lengi Sagel Ama Quatta I Ra Ngerlvet

⁷ Dai saqikka ngen ama quatta i ngen ngerlvet, dai maikka mager ip ngene taqam ngim sagel a ngen a ngerlvik ip ngene taqa uas tem ta ver a ngen a mugunes. I araa dlek dai qatti nget muqas nemen ama quatta araa uang ama dlek. Be mager ip ngene taqa palu gel ta, i raquarli ngene na ra dai ama quanases met ngen. I ama Ngemumaqa qa qurl a ngen te aa iames, i quasik ai ngen ban per a nget. I aiv a ngen a gamansena raqurla, dai diiv ama Ngemumaqa qe narligel a ngen a raring.

⁸ Dai gua lengi de dengdeng. I mager iv a ngen a tuaqevep dai ama quanas nget. De maikka mager iv a ngen arlem never a na, de ngene rarlik na, ip maikka a ngen a rluavik nana. De maikka mager ip ngene kuarl te a ngen arlem de ngene manep nas. ⁹ De quasik mager iv aiv iak ke tekmet ne ama vu sagel ngen de quasik ngene piirlit ne ama vu. De ariq aiv iak ka tuqut ngen, dai quasik mager ip ngene piirlit i ngen druqut. Dap maget ip katikka ngene tekmet muqas i ngene guirltik ne ama raatmaat-nevet, i raquarli ama Ngemumaqa qa mel se ngen se liina. De diip ke qurl a ngen te aa arlias. ¹⁰ I qatikka ama Langinka qa sil ma’, ‘De ariq aiv iak ke narliiv aa mugunes ne ama atlu, iv ama arlias per a qa, dai mager ip ke

dik sev aa qulbinka ip kuasik mager ip ke taqen ne ama lengi ama vu nget. De maikka mager ip ke vesdet mer aa Aamki ip kuasik ke kaak.

¹¹ De maikka mager ip kem ngim temanau ne ama viirang ip ke tekmet ne ama atlu. De mager ip sademna de qe mali re ama uupka per aa mugunes.

¹² I raquarli ama Slurlka dai maikka ai de vem ka se lura i re tekmet ne ama gamansena ama atlunget. De qasa ai de qa muvem ip ka tat lura i re raring sagel ka. Dap ka ngim temanau ne lura i ai de re tekmet ne ama vu.

Buk Song 34.12-16

Mager Iv Uure Tal Ama Getget Sever Ama Atliirang Arleves

¹³ Ngene narli, ariq aip ngene dlek i ngene tekmet ne ama tekmeriirang ama atliirang, dai quasik mager iv a qek ke lenges na ngen. Katikka ani quasik. ¹⁴ Dav ariq aip ngene tekmet ne ama gamansena ama seserl nget, be ngene tal ama merlen sevet liina, i arle ves. Dai mager iv ama arlias per a ngen. De ariq aip te tekmet ne iarang ip tem sem angning sep ngen, dai quasik mager ip ngeneng ning me ra. De saqikka quasik mager ip ngeterl a ngen a rut. Kurli! ¹⁵ Dap nade a ngen a rlan, dai mager ip ngen dru ma Kristus naik iv a ngen a Slurlka. De ariq aip te snanpet na ngen se ama rarlimini ve liina angera rleng i ama Slurlka qa qurl a ngen te ama iames. Dai mager ip ngen druvem nanas ip ngenel sil sever a nas. ¹⁶ Dap lua i ngenel sil, dai mager ip ngene taqa palu i ngene taqa meraqen. De maikka mager ip per a

ngen a tuaqevep dai ngene taqa seserl ver a ngen a lengi iv ama atlunget sademna, ip lura i ra tuqut ngen mavik dai ret lu a ngen a gamansena ama atlunget i qurlingen mene ma Kristus. Dai maikka diiv ama qelep ta tiq araa lengi i ra tuqut ngen. **17** I liina i iini veviit, i mager ip ngen diit kur ama Ngemumaqa aa narliip. I quaatta i aip getget per a ngen i ngene tekmet ne ama atlirang, dap kula ngene tekmet ne ama viirang.

18-19 I raquarli ma Jesus Kristus dai qatikka qa ngip mais sever a ngen a viirang arle ves. I luqa i ama Atluqa i qa ngip bareq ama vura ip ka ren se uut sagel ama Ngemumaqa. I qatikka ne aa qetdingki dai ra veleng ka, dap ne ama Qevepka aa dlek dai qa maarlviiit be qa iames. De qa mit savet ma Tartarus i ama Ngemumaqa aa arlenkavem-ki, de qel sil ba ra.

20 I lura i murl ta iing ama Ngemumaqa aa lengi. I lura i qurli ra ver ama niirl i ma Nua qet matna per aa sipki, dav ama Ngemumaqa qa tu de ver a ra ip te guirltik per araa rut, dap kuasik. Be naqatikka ama langas na ra re iames, i ra, dai ama ngeriqit ngen ama depguas na ra, i ra iames ne luquia ama qerlapki. **21** Dai luquia ama qerlapki dai qi siquat te ama Ngemumaqa aa narliip, i qe narliip ke qukmes tem uut iv uure iames. I liina dai quasiq ai ip te lemerl ama a guvang never ama qetdingki, dap liina iv iini ngere teqerl ai uure kuarl temiis ne ama revan sagel ama Ngemumaqa ne auur a tuaqevep. Maikka uure iames ne ma Jesus Kristus aa maarlvitki.

22 I luqa i qa man sede ama uusepka rlan be qurli qa i qa mugun pe ama Ngemumaqa aa

merlmerliit. I maikka ama Angeluqena mai, de ngen ne liirang aa i iirang ngere uas ne angera dlek, de ngen ama tekmeriirang mai dai qurl iirang aa ver aa arlim.

4

Ama Kristenkena Dai Rem Ngim Temanau Ne Ama Viirang

¹ I ma Jesus Kristus dai sa qa ral ama getget per aa qetdingki. I qa ral ama getget ip ke uirl se ama viirang. Dai saqikka mager ip ngen druvem nanas ip ngen taquarl ka. I raquarl ariq aip ngene tal ama getget taquarl ka, dai liirang aa ngere teqerl ai ngen prleset nemen ama viirang angera gamansena. ² I ariq aip taqurla dai diip kuasiq ai ngen diit kur ama aivetki araa gamansena. Dap diip ngen diit kur ama Ngemumaqa aa narliip naik. ³ I qatikka murl aanamek dai qasa qurli ngen de ama aivetki araa gamansena angera rlan. I murl dai ai de ngene tekmet ne ama viirang ne a ngen a qetdingki. I liirang aa, ip taquarl ama raangangses, de ngene kabaing, i ngene srluuv ama qerlap; de ngene tekmet ne ama talak ne ama viirang; de ngene tekmet ne ama main i quasiq ai ama atlunget de liina i ai de ama Iaus ngere uas tem ngen.

⁴ Dav iara dai a ngen a rluavik te aakmen se ngen, i guirltik per a ngen be quasiq ai ngene na ra, i ngene tekmet ne liirang aa. I sa quasiq ai auur a nge ama dlek iv uut na ra sever ama viirang. Taqurla be ra tuqut ngen malai. ⁵ Dap diip te guirltik nanaa sagel ama Ngemumaqa i lua i qa taarl ne ama qaqet? I sa ama Ngemumaqa qa

muveem ip ke kot se ama ngipta de ngen ne lura i as te iames. ⁶ I sa ama Lengi ama Atlunget dai sa nge mit sagel lura ama ngipta ver araa luquup. I ama Slurlka aa tuvetki dai diip ki lenges ne auur a qetdeng mai be diiv uurep ngip. Dav ariq aiv uure iames ne ama qevepka, dai diiv uure iames gel ama Ngemumaqa.

⁷ I ama gipi ip perlverleset ama tekmeriirang mai, dai qi gelna. Dai maikka mager ip ngene taqa uas te a ngen a gamansena. Taqurla be mager ip ngene raring ne a ngen a revan. ⁸ Dap liina i maikka iini veviit i mager iv a ngen arlem malai never a na. I liina i ama arlem dai iini ngere seserl ver ama viirang i buup.

⁹ Taqurla be mager ip ngene uas temna se ama asmes, de quasik ngen deraqenses naset liina i ngen derat never a na.

¹⁰ I qatikka ne ama Ngemumaqa aa arlem i qerl kurl auut te ama dlek i nget muqasmuqas iv uuret matna bareq auur a rluavik. Dai mager iv uure taqat matna ne lungera ama dlek bareq ama Ngemumaqa. ¹¹ I ariq aiv iari i ra raneng ama dlek ip te su, dai qatikka maget ip ta ter ama lengi nagel ama Ngemumaqa ip te taqa su na nget. De ariq aiv iari i re tal ama dlek ip tet matna bareq iari. Dai maikka mager ip tet matna ne ama dlek i ama Ngemumaqa qa qurl a ra. I aip te tekmet taqurla dai diiv uut taarl ne ama Ngemumaqa aa rlenki ne ma Jesus Kristus. Be qatikka mager iv uut taarl ne aa ansinki de ngen aa dlek papiit papiit be quasik perlverleset. A revan.

Ama Merlen Nget Den Per Ama Kristenkena

¹² Maikka gua rluavik, ariq aiv ama merlen nget den per a ngen ip taquarl ama altingki qi nin per a ngen, dap kuasik mager ip ngeterl a ngen se liirang aa. I diip kurli iirang pe auut kames. ¹³ Dap mager iv ama marl na ngen peleques ne liirang aa. I raquarli liirang aa nget den per a ngen, ngene ne ma Kristus. Be aip laip lua i ma Kristus ka men se aa ansinki sekgames, dai diiv ama uairlka ver a ngen malai i ngene tal aa merlen iirang.

¹⁴ Dai ariq aiv iari ra tuqut ngen i raquarli ngene sekdem ma Kristus aa dlek, dai diip ngene tal ama raatmaat-nevet nagel ama Slurika aa Qevepka i diiv ama Ngemumaqa aa ansinki i qurli qi mirlek na ngen. ¹⁵ Dai aip lua i re taarl na ngen be ra tu ama merlen per a ngen, dai qula ngen piirlit ne ama gamansena ne ama qeleves pem nget ip taquarl lura i ai de re peleng, dap kua lura i ai de re suam, dap kuarl lura i ra taarl na ra sever iarang ama viirang arle ves, dap kuarl raquarl lura i ra taqenses. ¹⁶ Dav aip ta tu ama merlen per a ngen i raquarli i ama Kristenkena na ngen, dai qula ama qelep ngen, dap ngen deraarl ne ama Ngemumaqa aa rlenki, i raquarli ngene tal ma Kristus aa rlenki per ama aivetki.

¹⁷ I qasa iara dai ama Ngemumaqa qa aarles ip ka tatmet se aa liinka, i lura i ra nemen a qa. Dai ariq aip ka aarles ne auut, dai ngu lu diip nanaa ne lura ama qaqet i quasik ta narligel aa Lengi ama Atlunget? Ngu lu diip ta sana? Maikka diip lenges na ra.

¹⁸ Dai ariq aiv ama aingdebes iv ama Ngemumaqa qa iames ne ama seserl ta, dai ngu lu diip lura i ra ngim temanau ne ama Ngemumaqa, de ngene

lura ama vura, dai diip ta sana? (Sindaun 11.31)

¹⁹ Dai ariq aiv ama Ngemumaqa qe narliiv iari never aa liinka ta tal ama merlen, dai mager ip te tekmet ne ama atlu de re taneng araa Mam merep. I mager ip trlas tem ta men araa Qamurem i qa rekmet ne ama aivetki, be quasik mager ip ka tit nemen a ra. Katikka.

5

Sagel Lura I Re Uas Te Ama Lautu

¹ Iara dai iani gel ngua ip ngua taqen sagel ama Lautuqi ara Barlta. I qerlka ngen a ngua dai ngu uas tem ama qaquet ip taquarl ngen. Be ne gua sakngaiam dai ngut lu ma Kristus i ra lenges na qa, be qa tal ama merlen. De diip kurli ngu na qa ve aa ansinki i lua i diip kia ren. ² Taqurla dai be maikka ngu tekgel ngen, ip ngene taqa uas te ama Ngemumaqa aa liinka, i lura dai ama Ngemumaqa qa mu ra mer a ngen a ngerik. I mager ip ngenet matna bareq a ra, i ngen dai aa Uasta na ngen. I quasik mager ip ngene tal luquia ama rletki i raquarli iak ka teqestem ngen, dap mager ip ngene taneng luquia ama rletki i raquarli, maikka ngene narliip nade a ngen a rlan. I maikka ama Ngemumaqa aa narliip ngene tekmet taqurla. I quasik mager ip ngenet matna ip ngene kiat ne ama qelaing. Dap ngenet matna ne a ngen a arlias. ³ De qula ngene barlnas daleng lura i qurli ra ver a ngen a arlim, dap maikka mager ip ngene uirl se ra se ama tekmeriirang ama atliirang, i mager ip ta tuaqen ngen per a ngen a mugunes. ⁴ Be aip laip ma Kristus, i auur a Uaska i maikka qa veviit, i baing se qa, i qat den, de diip ke qurl a ngen te ama

ranbandem. I maikka lungera ama ranbandem dai quasik mager ip lenges na nget. I maikka ngeren sin ip taquarl ama King aa ningaqa.

⁵ Dai saqikka ngua iil sagel ngen ama lugutta ama quatta. I mager ip kurli ngen per a ngen a ngerlmahta araa arlim, taqurla de ngene narligel ta. Be qatikka mager ip ngen mai ngene manep nas gelna. I raquarli ama Langinka qa sil ma', 'Ama Ngemumaqa dai qa taarl ve lura araa qames i re barl nas. Dap lura i re manep nas, dai querl kurl a ra re ama arlem.' *Sindoun 3.34*

⁶ Taqurla dai mager ip ngene manep nas per ama Ngemumaqa aa arlim be qatikka diip ka ar a ngen piit pet luquia ama giqi i sa qa mu qi. ⁷ Dai mager ip ngene kuarl te a ngen a merlen mai sagel ama Ngemumaqa, i raquarli qa dai maikka qe taqa uas tem ngen.

⁸ Dai maikka mager ip ngene taqa uas te a ngen a rut ip ngene taqat mit. De aitaap ngen, i raquarli ma Satan, auur a Semka dai qa raneng ama gamansena ip taquarl ama Laion, i maikka ai de qa tit maden de brlengbrleng pem ka i qe narliip ka tes ama qaqet.

⁹ Dai mager ip ngen daarl malkuil ne a ngen a tuaqevep, de ngene kel ka ip kula qe tekmet taqurla; i raquarli ngen drlem ai a ngen ari ama Kristenkena ver ama aivetki mai, dai saqikka re taneng ama merlen ip taquarl ngen.

¹⁰ Ama Ngemumaqa, dai qatikka ai de qe sem madlek ne auut ne aa arlem i nget muqasmuqas. I luqa i qa nes tem ngen, ip kurli ngen masmas mene ma Kristus aa ansinki. Dap katiaskerl lua i uut tit iv uure mali rem ki, dai ver iang de

ama merlen nget den per auut. Dap katikka ka muvuusep ai diip ka taarl na ngen de diip ke sem madlek na ngen, ip maikka ngen deraarl malkuil, be quasik mager ip leklek pe a ngen a ngerik. ¹¹ I qatikka qa dai ama rarlimini na qa se ama dlek masmas be quasik perlverleset. A revan.

A Lengi Sagel Aa Rluavik De Dengdeng

¹² I qatikka ngua iil luqa iara ama langinka ama veluqa i ma Silvanas ka mat never a ngua. I luqa dai maikka gua rluaqa i qa maarl malkuil mene ma Kristus. Dai ngua iil ip ngu sem madlek na ngen ne ama Ngemumaqa aa arlem. I maikka lungera dai ama revan nget. Dai maikka mager ip ngen deraarl malkuil pem nget.

¹³ I ama Ngemumaqa aa liinka vet ma Babilon i qa mel se ra, dai ra nem araa arlem sagel ngen. De qerlka nguaimka ma Mak dai qa nem aa lengi ne ama atlu sagel ngen. ¹⁴ Dai qatikka mager ip peleques na ngen dai ngen sarl a ngen a ngerik kana ne ama Ngemumaqa aa arlem.

Maikka ngu kuarl te ma Kristus aa uupka sagel ngen mai.

Katikka verleset aa.

**A SLURLKA AA LANGINKA AMA IAMESKA
The New Testament and Ruth in the Qaqet Language of
Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Kaket long Niugini

copyright © 1996 Papua New Guinea Bible Translation Association

Language: Qaqet

Translation by: PNG Bible Translation Association

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 31 Oct 2022

2899de9a-fcdc-50f9-9b11-75696f7b3ec5